

DIACONAAT in de geloofsgemeenschap Luctor et Emergo

1) Ontstaan van diaconaat in Luctor

Sinds 2007 is er in Luctor gewerkt aan een diaconale structuur met als doel vorm en inhoud te geven aan het diaconaat binnen Luctor. Tot die tijd kende Luctor langere tijd geen diaconie en werd er in stilte praktische of financiële hulp geboden en misschien gebeurt het soms nog wel op die manier.

De aanleiding om meer gestructureerd bezig te zijn met diaconaat was o.a. de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning per 1 januari 2007. De WMO maakt de urgentie van een diaconale organisatiestructuur duidelijk. De overheid heeft sinds het midden van de vorige eeuw veel taken van de vroegere diaconie overgenomen. Nu trekt de overheid zich steeds meer terug, gedwongen o.a. door bezuinigingen, wat tot gevolg heeft dat op het gebied van zorg en welzijn meer verantwoordelijkheden bij individuele burgers komen te liggen, maar ook bij collectieve verbanden zoals kerken. Mensen moeten hun hulp eerst zelf proberen te regelen binnen hun eigen netwerk, pas als dat niet lukt is er de overheid die een vangnet biedt. Deze veranderingen bieden de kerken een nieuwe mogelijkheid om present te zijn in de directe omgeving en de stelt kerken voor de uitdaging alert te zijn op allerlei maatschappelijke ontwikkelingen. Als taakgroep diaconaat van Luctor et Emergo zijn we ons bewust van deze omslag in het denken en willen we voorbereid zijn op deze ontwikkelingen en waar nodig mensen van hulp en advies dienen.

Daarnaast zijn er meer redenen te geven die het nadenken over diaconaat hebben gestimuleerd. Onze geloofsgemeenschap kent een groot aantal leden en bezoekers. Er zijn veel ouderen, maar ook veel gezinnen met kinderen en alleen gaanden. Door de variëteit in groepen is het ook aannemelijk dat er heel verschillende problematiek kan zijn. Naast bijv. eenzaamheid en (langdurige) ziekte zijn, sinds de economische crisis waarvan de gevolgen nog voelbaar zijn, ook onderwerpen als werkloosheid, armoede en schuldhulpverlening actueel geworden.

Het is reëel om er van uit te gaan dat ontwikkelingen in de wereld om ons heen net zo goed een impact hebben op mensen binnen de geloofsgemeenschap. Verstoorde relaties en verslavingsproblematiek of eenzaamheid en problemen met de opvoeding van kinderen spelen zowel bij mensen binnen als buiten de kerk.

Verder is er door de individualisering in de maatschappij in het algemeen minder sociale samenhang. In Luctor Oldebroek bestaan nog veel familieverbanden waarbinnen veel kan worden opgevangen, in Luctor Elburg is dat veel minder het geval. In het algemeen ervaren mensen steeds vaker dat ze er alleen voor staan. We leven in een complexe samenleving waar het niet altijd makkelijk is om het hoofd boven water te houden.

Deze ontwikkelingen brengen met zich mee dat het niet meer volstaat om alleen te reageren op problemen als die zich voordoen. Het was belangrijk dat er meer structuur kwam in het 'omzien naar elkaar' zodat de gemeente weet en ervaart dat zij terecht kan bij de taakgroep diaconaat als iemand zich in een probleemsituatie bevindt.

2) Wat is diaconaat?

Diaconaat komt van het Griekse woord diakonia. Dit woord duidt op het bedienen aan tafel, het voorzien in iemands levensbehoeften, persoonlijke dienst en hulpverlening. Deze woorden geven aan dat het gaat om dienstbaarheid aan de ander.

Johannes 13 geeft ons aanwijzingen voor de onderlinge verhoudingen in Gods Koninkrijk: Jezus waste de voeten van zijn volgelingen. Als koning kwam Hij om te dienen (Marc.

10:45). Hij vraagt expliciet van ons om Hem hier in na te volgen. In ons omgaan met elkaar en met anderen zal dienen voorop moeten staan; hiermee is diaconaat een belangrijk kenmerk van de gemeente van Jezus Christus.

Deze 'grondwet' van het Koninkrijk wordt gegeven bij de instelling van het Heilig Avondmaal. Ons dienen wordt daarmee direct gekoppeld aan Christus' lijden en sterven voor ons. Diaconaat ontspringt aan de tafel van de Heer: het hart van het evangelie. Daarmee is diaconaat, hoe praktisch ook, een volop geestelijke zaak!

In de eerste gemeenten kwam dit ook heel concreet tot uitdrukking. Daar was de zorg voor de armen heel direct verbonden aan het avondmaal. Gemeenteleden brachten brood en wijn mee naar de onderlinge samenkomsten. Na het samen eten werd het avondmaal gevierd.

Vervolgens werd van het eten en drinken uitgedeeld naar behoefte. Zo werden brood en wijn niet alleen geestelijk maar ook heel letterlijk met elkaar gedeeld.

Bij diaconaat gaat het om het voorzien in iemands levensbehoeften. Vandaag kun je denken aan mensen die door ziekte of beperkingen in een isolement raken, mensen die gevangen zijn in armoede of schulden, die in maatschappelijk opzicht hun hoofd niet meer boven water kunnen houden, mensen die dak- of thuisloos zijn, uitgeprocedeerden die op straat worden gezet en nergens heen kunnen. Mensen die ten onder gaan in het verhardende maatschappelijke klimaat, waar het draait om succes en scoren.

Ons helpen van de ander is het dienen van Jezus zelf (Math. 25: 35-45). In die ander ontmoeten wij Jezus. Hij vraagt ons of wij bereid zijn om het offer te brengen van onze aandacht en tijd, onze gastvrijheid en ons geld. Durven we onze vooroordelen aan de kant te zetten en de ander de hand te reiken? Als we dat doen, dan doen we het voor Hem.

De gemeente is geroepen tot navolging van het dienen van Christus. God wil de gemeente inzetten om de breedte en diepte van het heil in deze wereld gestalte te geven (Fil.2:1-7).

Bij diaconaat kunnen we aan de volgende (Bijbelse) begrippen denken:

Liefde – Gods liefde voor Zijn schepping is de bron voor Zijn en ons omzien naar de gebroken wereld. En dan hebben we het niet over een vaag gevoel, maar over een zich geroepen weten tot hulp en steun aan de ander, omdat we zelf de genade van Christus ontvangen hebben.

Barmhartigheid – dat is bewogenheid met de nood van de ander, omgezet in concrete daden. (Luc. 10:30-37).

Gerechtigheid – God is trouw aan Zijn Woord. Hij komt op voor wie onrecht lijdt en verschaft de verdrukten recht. (Ps. 145).

Wederkerigheid – Bij diaconaat gaat het om de ontmoeting van mens tot mens op basis van gelijkwaardigheid. De mens is geschapen naar Gods beeld, dat betekent dat de ander met respect wordt bejegend. En dat gaat dieper dan geven en ontvangen, wij allen leven van Gods genade die we ontvangen om niet.

3) Wat betekenen deze Bijbelse principes voor het diaconaat in de gemeente?

Het betekent dat maatschappelijke en materiële noden van gemeenteleden en mensen om ons heen een belangrijk punt van aandacht zijn voor de gemeente en voor de taakgroep diaconaat in het bijzonder. Wezenlijk hierbij is te noemen dat het omzien naar elkaar een opdracht is voor alle gelovigen en dus niet is voorbehouden aan voorgangers, ouderlingen, bestuur of taakgroep diaconaat.

Diaconale gemeente zijn heeft alles te maken met meeleven, daadwerkelijke steun bieden, gemeenteleden inschakelen, letten op specifieke mogelijkheden en gaven die mensen hebben. Persoonlijke betrokkenheid en bewogenheid zijn hierbij sleutelwoorden. En uiteindelijk gaat het erom dat de ander daadwerkelijk geholpen en bemoedigd wordt en dat Zijn Naam wordt verheerlijkt. (Math. 5: 16).

Een belangrijke taak voor ons allemaal die we, ieder met zijn eigen gave, alleen met Gods hulp en onder leiding van Zijn Geest kunnen volbrengen.

Het is het streven van de taakgroep diaconaat dat deze ‘diaconale roeping’ in de hele gemeente steeds meer gaat leven, zowel bij het bestuur en het DVO als bij de gemeente zelf. Daarom zal het informeren over diaconale onderwerpen voorlopig een belangrijke taak blijven van de taakgroep diaconaat evenals het stimuleren van de gemeente om diaconaal betrokken te zijn. Hiertoe kunnen activiteiten worden ontplooid zoals toerustingsbijeenkomsten, de diaconale zondag al of niet met een eraan gekoppelde diaconale actie.

Samenwerking met het pastoraat en het missionaat (zending en evangelisatie) is uitermate belangrijk. Zij vullen elkaar aan. Daarom vindt de taakgroep diaconaat het van belang om samenwerking waar nodig verder te ontwikkelen.

De eerste verantwoordelijkheid van de taakgroep diaconaat is het diaconaat binnen de geloofsgemeenschap, maar in geval van hulpvragen van buiten Luctor wil de taakgroep diaconaat daar ook voor open staan.

Sommige georganiseerde activiteiten bijv. op het terrein van toerusting, preventie of informatie zijn ook open voor mensen buiten Luctor, ter bemoediging en omdat we mensen buiten de eigen kring bepaalde informatie niet willen onthouden.

4) Taken van de taakgroep diaconaat

1. Het bij concrete hulpvragen bieden van ondersteuning door te luisteren, adviseren of verwijzen of door praktische, materiële of financiële hulp te bieden. De taakgroep doet hierbij een beroep op de gemeente en op gemeenteleden die expertise hebben op een bepaald gebied (zie hieronder). Verwijzing naar professionele instellingen of hulpverleners is ook mogelijk.
2. Het coördineren van diaconale activiteiten, zodat er een goede afstemming is en activiteiten/initiatieven elkaar kunnen aanvullen en/of versterken.
3. Het activeren, motiveren en stimuleren van mensen en het inventariseren van de aanwezige gaven en talenten binnen de gemeente, zodat mensen kunnen worden ingezet op een plek die bij hen past.
4. Het beheer van de talentenbank: het matchen van hulpvragen met aanbod van hulp op diverse terreinen. Communicatie met mensen die ingeschreven staan in de talentenbank.
5. Het zijn van aanspreekpunt voor zowel gemeenteleden als mensen van het DVO of bestuur voor diaconale hulpvragen en andere zaken aangaande diaconaat en WMO. De taakgroep heeft t.a.v. het diaconaat een voorttrekkende en coördinerende rol.
6. Het informeren van het bestuur en het DVO, maar ook van de gemeente over diaconale onderwerpen via bijv. het maandblad en de website.
7. Het vertegenwoordigen van de taakgroep diaconaat binnen en buiten Luctor door (aspirant) diakenen.

5) Vormen van diaconale hulp

Een belangrijke taak van de taakgroep diaconaat is de aandacht voor en hulp aan mensen met een hulpvraag. Deze hulp of ondersteuning kan verschillende vormen aannemen:

- Advies (verwijzen)
- Praktische hulp
- Financiële ondersteuning
- Voorlichting (preventie)

Bij het verlenen van diaconale hulp is een belangrijk gegeven dat mensen in eerste instantie zelf verantwoordelijk zijn voor hun leven. Het is belangrijk dat ze dingen onder ogen zien en gemotiveerd zijn om zelf ook stappen te zetten. Het is aan de taakgroep om, in deze vaak moeilijke situaties, naast hen te staan. Belangrijk hierbij is de balans te vinden tussen eigen verantwoordelijkheid van mensen en de genade van God; wij leven tenslotte allemaal van genade. Bij advies gaat het erom dat mensen weten waar ze met een bepaalde vraag of probleem naar toe kunnen. In deze wil de taakgroep met ze meedenken en hen wijzen op de mogelijkheden die er zijn bij bijv. overheidsinstanties en (christelijke) organisaties of instellingen. De taakgroep wil niet in hun plaats treden, maar mensen helpen de weg te vinden in de veelheid van informatie en mogelijkheden.

Binnen Luctor zijn er een aantal gemeenteleden die door hun werk een bepaalde expertise hebben op terreinen zoals ouderenzorg, jeugdproblematiek, maatschappelijk werk, schuldhulpverlening, financiën en beleid. Zij zijn bereid om de taakgroep bij te staan met hun ervaring en kennis, maar kunnen ook indien nodig advies geven aan mensen met een hulpvraag.

Bij de praktische hulp zijn ook enkele kanttekeningen te plaatsen. Waar dat nodig is zal de taakgroep proberen te bereiken dat hulp geboden wordt, óf door instanties als dat mogelijk is, óf door kringleden of gemeenteleden, via de talentenbank, familie of burens etc. Door nieuwe wetgeving komt de nadruk meer te liggen op het eigen netwerk van mensen en minder op de overheid. Verder wordt er naar gestreefd dat geboden hulp in principe kortdurend is en niet structureel, aanvullend en niet invullend.

T.a.v. de financiën: de taakgroep diaconaat heeft met het bestuur afspraken gemaakt over de handelingsvrijheid m.b.t. het bieden van financiële ondersteuning. Daarnaast wordt er een richtlijn financiële ondersteuning gehanteerd om individuele vragen om financiële ondersteuning goed te kunnen behandelen.

Gemeenteleden kunnen giften met een diaconale bestemming storten op het algemene rekeningnummer NL81RABO 0348418523 t.n.v. Diaconaat Luctor.

6) Interkerkelijke diaconale samenwerking

Diaconaat is bij uitstek een werkveld waar kerk, geloof en maatschappij bij elkaar komen. Omdat er in de samenleving veel verandert, wat ook consequenties heeft voor kerken, is het zaak dat kerken zich laten informeren en toerusten en waar mogelijk met elkaar samenwerken. Een en ander impliceert dat de taakgroep diaconaat geïnformeerd wordt door allerhande zorg- en welzijnsorganisaties en door gemeenten, maar ook zelf haar informatie zoekt bij bijv. dienstenorganisaties van andere kerkverbanden, via internet en toerustingsbijeenkomsten. Er is interkerkelijke diaconale samenwerking in het Diaconaal Platform in de gemeentes Elburg en Oldebroek. Via de Diaconale Platforms is Luctor ook betrokken bij SschuldhulpMaatje in Elburg en Oldebroek en bij ZorgSaam Elburg en Oldebroek. Er wordt af en toe door de gezamenlijke kerken ondersteuning geboden aan bijv. vluchtelingen die geen andere mogelijkheden tot ondersteuning meer hebben.

Ook zijn er afspraken over inzameling van levensmiddelen door kerken voor de Voedselbank Elburg-Oldebroek. Luctor heeft toegezegd dit jaarlijks te zullen doen m.i.v. 2014.

Taakgroep Diaconaat, december 2019.